

M7012N Vetenskaplig Metod 7,5 hp
Civilingenjör Industriell Ekonomi
Luleå Tekniska Universitet

Det krävs mer än en högutbildad befolkning

En studie om regionala förutsättningar för entreprenöriell aktivitet i Sverige

Oscar Blombäck
Marcus Dahlén
Johan Norlin
Henrik Eklund
Albin Eriksson

Handledare: Ossi Pesämaa
28 oktober 2019

Förord

Vi vill rikta ett tack till seminariegruppen för regelbunden feedback och värdefull opponering vilket har förbättrat denna studie. Vi riktar även ett tack till Peter Dahlin vid Mälardalens Högskola som underlättat framställandet av vårt resultat. Ett särskilt tack riktas även till vår handledare Ossi Pesämaa som med stort tålamod och engagemang hjälpt oss utföra vår studie.

Sammanfattning

Syftet med denna studie är att förklara de underliggande orsakerna till varför företag startas i en kommun. Fyra huvudsakliga förutsättningar har identifierats baserat på befintlig teori: institutionella, finansiella, kunskapsmässiga och sociala förutsättningar. Kring dessa har sex hypoteser formulerats vilka har undersökts via en regressionsanalys med data från Sveriges 290 kommuner. Vidare har det kontrollerats för hur primärkommunal sektor inverkar på entreprenöriell aktivitet. Vi har visat att förutsättningarna för entreprenöriell aktivitet är stabila över tid. Därmed kan den entreprenöriella aktiviteten ses mer som en ihållande identitet för varje kommun istället för någonting som varierar från år till år. Vi har fastställt att entreprenöriell aktivitet bör betraktas mer som en process där idé och intention förverkligas med hjälp av regionala förutsättningar. Resultaten visar att det är finansiella, sociala och kunskapsmässiga förutsättningar som i störst grad bidrar till den entreprenöriella processen och därmed den entreprenöriella aktiviteten.

Centrala begrepp: Entreprenöriell aktivitet, institutionella förutsättningar, finansiella förutsättningar, kunskapsmässiga förutsättningar, sociala förutsättningar

Innehållsförteckning

1 Inledning	1
1.1 Syfte	2
2 Teoretisk referensram	3
2.1 Institutionella förutsättningar	3
2.2 Finansiella förutsättningar	3
2.3 Kunskapsmässiga förutsättningar	4
2.3.1 Generell kunskap	4
2.3.2 Agglomeration	5
2.4 Sociala förutsättningar	5
2.4.1 Socialt kapital	5
2.4.2 Urbanisering	6
3 Metod	7
3.1 Forskningsdesign	7
3.2 Datainsamling	7
3.2.1 Litteraturstudie	8
3.3 Mätinstrument	8
3.3.1 Beroende variabler	8
3.3.2 Oberoende variabler	8
3.3.3 Kontrollvariabler	11
3.3.4 Sammanställning	11
3.4 Kontroll av tillförlitlighet	13
3.5 Datanalys	13
4 Resultat	14
4.1 Korrelationer	14
4.2 Regressionsresultat	14
5 Analys	17
5.1 Sociala förutsättningar	17
5.2 Kunskapsmässiga förutsättningar	18
5.3 Finansiella förutsättningar	19
5.4 Institutionella förutsättningar	19
5.5 Kontrollvariabler	20
6 Slutsatser	22

Referenser	24
7 Bilagor	I
A Kod för avståndsformel	I
B Korrelationstabell	II
C Kommundata	III

1 Inledning

Entreprenörskap är en av de viktigaste krafterna för regionalekonomisk utveckling (Schumpeter, 1934; Fritsch & Mueller, 2004), och definieras som processen där nya företag startas och består över tid (Santarelli & Vivarelli, 2007). Ett vanligt sätt att mäta entreprenöriell aktivitet är antalet nystartade företag (Fritsch & Mueller, 2004; Eriksson & Rataj, 2019; Florida, Adler, King & Mellander, 2020). Enligt en OECD-mätning som utfördes 2003 så står nettoupstartandet av företag för mellan 20 till 40 procent av total produktivitetstillväxt inom åtta OECD-länder (OECD, 2003), vilket cementerar rollen de har för ekonomisk utveckling. Förutsättningarna för att starta företag kan bero på olika regionalt beroende förutsättningar i företagens omgivning; exempel är institutionella förutsättningar, som beskattning, kunskapsmässiga förutsättningar som exempelvis närhet till högre utbildning samt finansiella förutsättningar relaterade till kapitalanskaffning (Da Rin, Di Giacomo & Sembenelli, 2011; Rodríguez-Pose & Crescenzi, 2008; Mc Namara, Murro & O'Donohoe, 2017). Entreprenörer väljer därmed lokalisering med hänsyn till regionala förutsättningar. Frågan återstår dock vad som är de optimala förutsättningarna för entreprenöriell aktivitet (Bjørnskov & Foss, 2016).

De positiva effekter en region upplever till följd av hög entreprenöriell aktivitet har fastslagits av diverse studier (Fritsch & Mueller, 2004; Van Stel & Storey, 2004). Dessa positiva effekter har identifierats som ekonomisk tillväxt inom regionen, ökad sysselsättning och reducerad arbetslöshet (Lee, Florida & Acs, 2004). Entreprenöriell aktivitet påverkar därför även privatpersoner och samhället på ett positivt sätt. Regionalekonomisk tillväxt bidrar till förbättrad hälsa och utbildning, och därmed till en högre levnadsstandard (Ranis, Stewart & Ramirez, 2000; Suri, Boozer, Ranis & Stewart, 2011). Vidare tenderar regionalekonomisk tillväxt att resultera i lägre arbetslöshet och högre inkomst, vilket möjliggör för investeringar i ett bättre välmående (Mendes, Ferreira, Abrantes & Faria, 2018). Det är således eftersträvansvärt att öka den entreprenöriella aktiviteten ur det regionala perspektivet. I Sverige finns 290 kommuner varav många står inför stora finansiella utmaningar de kommande åren (Sveriges Kommuner och Landsting, 2019). Ökar den entreprenöriella aktiviteten ökar även skatt på arbetsinkomster vilket är den största intäktskällan för kommuner (Sveriges Kommuner och Landsting, 2019). Det är därför av intresse att undersöka vilka förutsättningar som stimulerar entreprenöriell aktivitet.

Tidigare studier visar att valet att starta företag i en viss region påverkas av institutionella, finansiella, kunskapsmässiga och sociala förutsättningar (Hansson, 2012; Aparicio, Urbano & Audretsch, 2016; Rusu & Roman, 2017; Bayar, Gavriletea & Ucar, 2018). I en studie genomförd på svenska skattebetalare upptäcktes att såväl snittlig progressiv skatt som marginalsatt påverkar beslutet att starta nytt företag negativt (Hansson, 2012). Detta står i kontrast till skattesystemet i USA, som också har ett progressivt skattesystem med marginalsatt, där risktagning och egenföretagande gynnas på grund av större frihet att göra olika skatteavdrag (Cullen & Gordon, 2007). Goda finansiella förutsättningar möjliggör för enklare kapitalanskaffning, vilket stimulerar entreprenöriell aktivitet. Detta har studerats genom att undersöka bankkoncentration. Bankkonkurrens kan påverka finansiell stabilitet med effekten att färre företag går i konkurs, räntor sjunker och tillgången till kredit förbättras (Arcuri & Levratto, 2018; Fungáčová, Shamshur & Weill, 2017). Vidare har närheten till universitet visats öka graden av nya företag som erbjuder nya typer av produkter i omogna marknader. Samtidigt observerades att uppstart

av företag inom låg-teknologisk tillverkning minskade (Baptista, Lima & Mendonça, 2011). Universitet innebär även en spridning av kunskap till kringliggande regioner, vilket har benämnts kunskapspill. Effekten av närhet till universitet på entreprenöriell aktivitet har sedan visat sig vara beroende på hur väl regionens kompetensupp-sättning kompletterar den genererade kunskapen från universitetet (Eriksson & Forslund, 2014). Entreprenöriell aktivitet beror även på rådande sociala förutsättningar inom regionen entreprenören befinner sig i. Goda sociala förutsättningar kan innefatta god entreprenöriell kultur samt möjlighet till interaktion människor emellan. Dessa förutsättningar har undersökts av tidigare studier (Westlund, Larsson & Olsson, 2014) som företags uppfattning av folkets attityd mot entreprenörskap samt andelen av mindre företag inom kommunen. I en senare studie undersöktes sociala förutsättningar som antalet föreningar per tusende invånare inom en kommun, vilket ansågs beskriva möjligheten till interaktion mellan individer (Eriksson & Rataj, 2019).

Som tidigare visat finns det många studier som berör ämnet entreprenöriell aktivitet och hur det kan stimuleras. Det finns underlag som visar på hur institutionella, finansiella, kunskapsmässiga och sociala förut-sättningar enskilt kan skapa förutsättningar för entreprenöriell aktivitet. Studien av Eriksson och Rataj (2019) har studerat hur några av dessa förutsättningar korrelerar för att främja entreprenöriell aktivitet. Det finns emellertid ingen studie som undersöker hur finansiella och institutionella förutsättningar tillsammans med kunskapsmässiga och sociala förutsättningar påverkar entreprenöriell aktivitet. Därmed ämnar denna studie förklara hur institutionella, finansiella, kunskapsmässiga och sociala förutsättningar påverkar den entreprenöriella aktivi-teten i Sveriges kommuner. Forskningsfrågan blir således: *Hur påverkar en kommuns regionala förutsättningar den entreprenöriella aktiviteten?*

1.1 Syfte

Syftet med studien är att förklara och öka kunskapen om de underliggande orsakerna till entreprenöriell aktivi-tet i Sveriges kommuner. För att kunna identifiera vilka faktorer, baserat på de presenterade förutsättningarna, inom kommunerna som påverkar entreprenöriell aktivitet kommer en regressionsanalys användas. Därmed un-dersöks ett samband mellan hur de regionala förutsättningarna påverkar entreprenöriell aktivitet. Studien är konstruerad utifrån en förklarande ansats eftersom den ämnar förklara förutsättningar som påverkar uppstar-tande av företag i kommuner. Den empiriska undersökningen som genomförs kommer att vara positivistisk och följa en hypotetisk-deduktiv metod då den utgår ifrån befintlig teori där liknande faktorer undersökts, följt av att hypoteser formulerats vilka styrks eller förkastas via en regressionsmodell.

2 Teoretisk referensram

I avsnittet presenteras relevant tidigare forskning relaterat till vår studie. Referensramen är indelad i fyra huvuddelar som utgör de regionala förutsättningarna som undersöks i studien; institutionella, finansiella, kunskapsmässiga och sociala förutsättningar. Under varje huvuddel finns ett antal faktorer vars påverkan på den entreprenöriella aktiviteten ska undersökas. Vidare beskrivs sedan i metodavsnittet vilken variabel som ämnar mäta tillhörande faktors effekt. För varje förutsättning kommer en hypotes baserad på den existerande teorin presenteras, vilken kan hittas i slutet av varje delavsnitt.

2.1 Institutionella förutsättningar

Institutioner definieras som begränsningar som utformar hur människor interagerar och kan vara både formella och informella (North, 1990). I formella institutioner ingår bestämmelser så som skatt, kontrakt och procedurer medan normer, kultur och värderingar hör till de informella. Denna studie avser att enbart undersöka hur inkomstskatt påverkar entreprenöriell aktivitet, då skattesatsen varierar mellan kommunerna (Skatteverket, 2018). Inkomstskatt påverkar bland annat en entreprenörs lön och därmed riskbenägenhet (Hansson, 2012). Skatt påverkar graden av egenföretagande i USA och visar på en positiv korrelation mellan hög inkomstskatt och uppstartande av företag. Detta är ett resultat av att skattesystemet gynnar inkomst från egenföretagande (Bruce, 2000). I det systemet har entreprenören en hög grad av möjligheter för skatteavdrag. Går företaget med förlust finns möjlighet att kvitta företagets förlust mot den personliga inkomsten. Således beskattas företagets förlust med inkomstskatt, vilken är högre än bolagsskatten. Vid företagsvinst finns därmed incitament att minska personlig inkomst och istället beskatta den i företaget till den lägre bolagsskatten (Cullen & Gordon, 2007). I Sverige finns inte samma frihet att göra skatteavdrag. Resultatet blir att systemet i USA belönar hög riskbenägenhet och självförsörjning via enbart egenföretagande, vilket gör denna arbetsform eftertraktad bland högutbildade som generellt sett har högre lön (Hansson, 2012). Det finns även studier som pekar på det motsatta. I Tyskland påvisade en studie att sänkningar av inkomstskatt hade en positiv påverkan på sannolikheten att starta företag genom en effekt av reformer som sänkte marginalskatten för egenföretagare (Fossen & Steiner, 2009). Den höga marginalskatten i kombination med en låg frihet att göra skatteavdrag gör egenföretagande mindre attraktivt i Sverige, vilket resulterar i att högutbildade och höginkomsttagare blir mer benägna att ta en säker anställning (Hansson, 2012). Ur detta följer att undersöka hur benägna individer är att starta företag med avseende på skattesystemet, vilket resulterar i följande hypotes:

Hypotes 1: Entreprenöriell aktivitet är högre i kommuner med lägre skattesats.

2.2 Finansiella förutsättningar

Makroekonomiska faktorer som kan kopplas till entreprenöriell aktivitet är inflationstakt, tillgång till finansiering, BNP och arbetslöshet (Rusu & Roman, 2017; Bayar m. fl., 2018). Om landet har lågt BNP är personerna där mer benägna att starta företag då det finns färre anställningsmöjligheter (Rusu & Roman, 2017). Bankers påverkan på uppstarten av företag i olika delar av EU varierar. Företag är mer villiga att skuldsätta sig om det finns mer

säkerhet och tydliga lagar för finansiering (Mc Namara m. fl., 2017). Möjlighet till skuldsanering och lånevillkor påverkar riskbenägenheten och därmed entreprenöriell aktivitet. Arbetslöshet kan leda till att efterfrågan på varor minskar, men det kan också leda till att fler personer startar egna företag (Mc Namara m. fl., 2017). Inflation har en negativ inverkan på företagande då det ökar kostnaden för företagen. Den sammanlagda nivån på entreprenöriell aktivitet i ett land är resultatet av samspel mellan nivån på ekonomisk utveckling och institutioner (Rusu & Roman, 2017). Uppstarten av nya företag kan kopplas till hur lätt det är att ta lån (Bayar m. fl., 2018; Mc Namara m. fl., 2017). Nystartade företag med högre soliditet överlever längre än företag med hög andel lånat kapital (Honjo & Kato, 2019). Det europeiska, även inkluderat det svenska, finansieringssystemet kan beskrivas som starkt beroende av banker och där uppstarten av företag förstärker vikten av bankers utlåningsförmåga (Mc Namara m. fl., 2017). Således har följande hypotes formulerats:

Hypotes 2: Entreprenöriell aktivitet är högre i kommuner med hög möjlighet till kapitalanskaffning.

2.3 Kunskapsmässiga förutsättningar

En aspekt av regionala förutsättningar som antas påverka entreprenöriell aktivitet är kunskapsmässiga förutsättningar. Denna studie kategoriserar kunskapsmässiga förutsättningar i generell kunskap och agglomeration. Generell kunskap behandlar kunskap genererat från skolutbildning medan agglomeration behandlar yrkesmässig kompetens.

2.3.1 Generell kunskap

Frågan om arbetskraft följer arbetstillfällen eller tvärtom har tidigare undersökts av Asheim och Hansen (2009). De utgick från ett ramverk av Florida (2002) benämnd 3T. Tanken bakom 3T är att teknologi, talang och tolerans är tre byggstenar som skapar förutsättning för att kreativa människor attraheras till en region. Denna kreativa grupp genererar därefter entreprenöriell aktivitet, som bidrar till regional tillväxt. Kritik mot tesen om den kreativa gruppen utgörs dels av dess svaga empiriska bevisning och dels av att begreppet i sig inte är nog operationaliserat. Asheim och Hansen (2009) delade istället in begreppet i olika kunskapsbaser: den syntetiska, analytiska och symboliska kunskapsbasen. Denna metod föreslogs av Asheim, Coenen, Moodysson och Vang (2007) där den syntetiska kunskapsbasen används när innovation sker genom kombinationer av existerande kunskap; exempelvis sker detta inom ingenjörsyrken. Den analytiska kunskapsbasen används när kunskap genereras av vetenskapliga metoder, exempelvis inom forskning och akademi. Den symboliska kunskapsbasen används i kulturell kontext för att skapa mening för konsumenter genom olika uttryckssätt, exempelvis inom konst eller musik (Asheim m. fl., 2007). Universitetens roll för regional tillväxt i Sverige beror på kompositionen av kunskapsbaser i regionen (Eriksson & Forslund, 2014). Generellt visade sig en hög grad av humankapital, i form av andel befolkning med minst tre års eftergymnasial utbildning, och i synnerhet stor närvaro av den syntetiska kunskapsbasen relatera till hög sysselsättningstillväxt (Eriksson & Forslund, 2014). Universitet bidrar även med en spridning av kunskap till närliggande områden, benämnt kunskapsspill, vilket kan påverka entreprenöriell aktivitet (Audretsch & Lehmann, 2005). Lokaliseringen av nya företag i högteknologiska industrier påverkas mest

av närheten till universitet (Audretsch, Lehmann & Warning, 2005) men generellt finns även ett samband mellan entreprenöriell aktivitet och kunskapsspridning från universitet (Acs, Audretsch & Lehmann, 2013). Följande hypotes har därmed formulerats gällande generell kunskap:

Hypotes 3: Entreprenöriell aktivitet är hög i kommuner med hög tillgång till generell kunskap.

2.3.2 Agglomeration

Agglomeration (geografisk närhet av likartade företag) har visat sig ha en positiv inverkan på anställda, i främst mindre städer. Hög geografisk koncentration av likartade företag inom samma bransch är fördelaktigt, då hjälp och kompetens mellan företag snabbt kan utbytas (Eriksson, Lindgren & Malmberg, 2008). Agglomeration kan även öka sannolikheten för företagen att klara sig, mer personer anställs och lönerna blir högre (Wennberg & Lindqvist, 2010). Stark regional agglomeration kan underlätta för entreprenöriell aktivitet samt minska kostnaderna för detta (Delgado, Porter & Stern, 2010). Kompetens inom företag är mestadels branschspecifikt; överföring av kompetens sker därmed mellan företag inom samma bransch. Detta kan stödjas av specialisering snarare än diversifiering av industristrukturen inom ett lokalt område (Capozza, Salomone & Somma, 2018). Agglomeration har positiv påverkan på den lokala arbetsmarknaden då personer som arbetar där ofta stannar inom samma område, vilket märks speciellt i mindre städer. Ju mer koncentrerade företagen är desto högre är sannolikheten att den lokala arbetsmarknaden går bra (Eriksson m. fl., 2008). Det gäller att även ha extern kontakt med företag utanför regionen för att ständigt kunna förnyas och utvecklas, annars finns risk för en inläsningseffekt som är skadlig för företagets prestanda och lönsamhet (Eriksson m. fl., 2008). Områden med agglomerationer av liknande företag lockar mer specialiserad arbetskraft. Detta leder till att det enklare går att anställa personer med specialkompetens. Agglomeration kan även leda till minskade transport- och distributionskostnader med hjälp av närheten till andra liknande företag (Capozza m. fl., 2018). Mindre företag lockas att startas i närheten av större företag. Detta då det kan vara fördelaktigt för stora företag att lägga ut en del av arbetet på andra företag (Capozza m. fl., 2018; Delgado m. fl., 2010). Gällande agglomeration har därmed följande hypotes formulerats:

Hypotes 4: Entreprenöriell aktivitet är hög i kommuner med en hög agglomeration.

2.4 Sociala förutsättningar

Entreprenörskap kan ses ur ett relations-orienterat perspektiv där social interaktion utgör grunden för den entreprenöriella processen (Florida, Adler & Mellander, 2017). Således är det intressant att undersöka hur möjligheten till social interaktion kan påverka entreprenöriell aktivitet i en kommun. De sociala förutsättningarna som undersöks delas in i två underrubriker: socialt kapital och urbanisering.

2.4.1 Socialt kapital

Koncentrationen av sociala och ekonomiska förutsättningar har visats vara viktig för entreprenörskap och startande av nya företag, och regionen som företaget väljer att placera sig i har därför stor betydelse för företagets möjligheter att lyckas (Florida m. fl., 2017). Entreprenörskap kan ses som en social process som dels beror av

en individs kunskap och dels beror av möjligheten att ta del av andras kunskap (Rutten, 2017). Socialt kapital skapas genom interaktioner mellan människor, vilket möjliggör informations- och kunskapsspridning (Florida m. fl., 2017). Socialt kapital kan beskrivas både som ett bindemedel och ett smörjmedel. Bindemedel i form av bundna sociala strukturer som möjliggör interaktioner och smörjmedel i form av att dessa strukturer även underlättar för interaktioner (Paldam, 2000). För att stimulera uppbyggnaden av nätverk inom en region, och således möjligheten till att generera socialt kapital, måste strukturer finnas i vilka individer interagerar (Malecki, 2012). I mer utvecklade regioner värderas entreprenöriell aktivitet högre i ett socialt sammanhang. Denna sociala värdering har starkare inflytande på entreprenöriell aktivitet jämfört med andra drivkrafter till entreprenörskap i utvecklade regioner (Liñán, Urbano & Guerrero, 2011). I mer utvecklade regioner sprids även den positiva värderingen av entreprenöriella aktiviteter fortare. Således skapas en entreprenöriell kultur som stimulerar entreprenöriell aktivitet (Andersson & Koster, 2011). Närvaron av sociala strukturer som möjliggör interaktion och en entreprenöriell kultur som uppmanar företagande kan därför sägas utgöra graden av socialt kapital inom en region. Följande hypotes har därmed formulerats för att undersöka effekten av socialt kapital på entreprenöriell aktivitet:

Hypotes 5: Entreprenöriell aktivitet är hög i kommuner med hög grad av socialt kapital.

2.4.2 Urbanisering

På senare tid har den urbana miljön identifierats som en huvudsaklig faktor för entreprenöriell aktivitet (Florida m. fl., 2020). Med hög urbanisering kan städer dra nytta av tätbebyggelse vilket påverkar entreprenöriell aktivitet (Rosenthal & Strange, 2008). Urbana miljöer kan skapa förutsättningar för livliga regioner med entreprenöriell aktivitet, detta då interaktion möjliggörs mellan individer med ett entreprenöriellt engagemang. Detta skapar en miljö som stimulerar entreprenöriella attityder (Bosma & Schutjens, 2011), vilket förklarar hur urbaniserade områden kan främja entreprenöriell aktivitet. Däremot finns även tecken på att urbanisering skulle kunna ha en motsatt effekt då befolkningsdensiteten visats ha en negativ inverkan på humankapitalet i regioner som ligger nära en medelstor stad (Eriksson & Rataj, 2019). För att undersöka effekten av urbanisering på entreprenöriell aktivitet har följande hypotes formulerats:

Hypotes 6: Entreprenöriell aktivitet är hög i kommuner med hög befolkningsdensitet.

3 Metod

I denna del beskrivs forskningsdesignen för studien och den datainsamling som gjorts. De regionala förutsättningarna och hur dessa ska mätas beskrivs och motiveras utifrån den teoretiska referensramen. Vidare diskuteras studiens tillförlitlighet samt tillvägagångssätt för dataanalys.

3.1 Forskningsdesign

Då studien avsåg undersöka redan kvantifierade faktorer inom Sveriges kommuner har en kvantitativ metod tillämpats. En kvantitativ metod används för att testa objektiva teorier genom att undersöka sambanden mellan olika variabler (Creswell, 2018). Samtliga data för denna studie bestod av numeriska värden som analyserades och jämfördes mot tidigare studiers resultat, vilket gjorde kvantitativ metod mest lämpad enligt definitionen av Creswell (2018). Den kvantitativa metoden mynnade ut i en regressionsmodell som beskriver förhållandet mellan entreprenöriell aktivitet och regionala förutsättningar inom Sveriges kommuner. Denna metodik följer tidigare studier som genomförts inom ämnet (Eriksson & Rataj, 2019; Westlund m. fl., 2014; Eriksson & Forslund, 2014). Syftet med studien var att förklara vilka regionala förutsättningar som stimulerar den entreprenöriella aktiviteten inom en kommun. Då det fanns befintlig teori kring vilka faktorer som påverkar den entreprenöriella aktiviteten ansågs det lämpligt att formulera hypoteser, baserade på tidigare studier, och testa dessa mot observerade scenarion från insamlade data. Därför valdes en hypotetisk-deduktiv forskningsansats för att besvara vald frågeställning. Den hypotetisk-deduktiva ansatsen bygger på att hypoteser skapas utifrån befintlig teori och testas mot observationer från studien för att styrkas eller förkastas (Nola, 2012).

3.2 Datainsamling

Undersökningsföremål för denna studie var samtliga kommuner i Sverige. Då politiska beslut och politisk styrning ofta sker på kommunnivå, och därmed har en direkt inverkan på de regionala förutsättningarna för företagande, ansågs en undersökning av den entreprenöriella aktiviteten på kommunnivå som ett lämpligt urval. Dessutom fanns en stor mängd kommundata tillgänglig via olika källor.

Kommuner gav en naturlig geografisk avgränsning med tätare indelning än exempelvis län, som täcker större geografiska områden. Det finns 21 svenska län medan antalet kommuner i Sverige uppgår till 290, vilket innebär att valet av kommuner som undersökningsföremål gav över tretton gånger fler mätpunkter än om valet fallit på län istället. Detta medförde ökade möjligheter att undersöka den entreprenöriella aktiviteten på lokal nivå. Urvalet av faktorer, vars inverkan på den entreprenöriella aktiviteten undersöktes, skedde med hjälp av befintlig teori och tidigare studier. Samtliga faktorer hade tidigare mätts i studier och med bevisad effekt på den entreprenöriella aktiviteten, antingen positiv eller negativ (Eriksson & Rataj, 2019; Westlund m. fl., 2014). Variabeldata som användes för att mäta de olika faktorerna hämtades från olika tidsintervall beroende på vilka data som fanns tillgängligt för varje variabel. Undersökningen genomfördes med hjälp av 13 variabler med värden från olika år från 290 kommuner.

3.2.1 Litteraturstudie

Studiens litteraturstudie har genomförts genom granskning och sammanställning av tidigare vetenskapliga studier gjorda i ämnet. Litteraturstudien ligger till grund för de hypoteser som formulerats i den teoretiska referensramen. Artiklar har hämtats digitalt via Scopus, Web of Science och Google Scholar. En artikels relevans har bedömts om den gjorts inom ämnet och haft ett högt antal citeringar. Artiklar har även prioriterats om de studerat Sverige på liknande sätt som denna studie. Böcker har använts i vissa fall för att beskriva begrepp medan vetenskapliga studier har premierats eftersom de har ansetts ha större relevans för vår studie.

3.3 Mätinstrument

I denna studie undersöktes hur fyra olika typer av regionala förutsättningar påverkar den entreprenöriella aktiviteten inom Sveriges kommuner. Under varje förutsättning har ett antal faktorer identifierats utifrån teoretiska referensramen, som i sin tur mäts av olika variabler. I detta avsnitt beskrivs de beroende och oberoende variabler som användes som mätinstrument i denna studie och vad varje variabel avsåg att mäta.

3.3.1 Beroende variabler

I denna studie användes två beroende variabler som mått på den entreprenöriella aktiviteten: Antalet nystartade företag samt Skillnaden mellan antalet nystartade och nedlagda företag (även kallat "nettoupstart" i denna studie). Antalet nystartade företag mättes som antalet nystartade företag per tusende invånare inom varje kommun. De nystartade företag som innefattades i studien tillhörde bolagsformerna aktiebolag, enskild näringsidkare, handelsbolag och kommanditbolag. Skillnaden mellan antalet nystartade och nedlagda företag (nettoupstart) mättes som differensen mellan antalet nystartade och antalet nedlagda företag (inom samma fyra bolagsformer) per tusende invånare. Detta kan ses som ett nettovärde på den entreprenöriella aktiviteten inom kommunen, vilket ger ett bredare perspektiv än att enbart använda antalet nystartade företag per tusende invånare.

3.3.2 Oberoende variabler

Institutionella förutsättningar

Beroende på inkomstnivå finns olika skattesatser för inkomsttagare i Sverige, huvudsakligen bestående av inkomstskatt och marginalskatt. Marginalskatten är konstant inom samtliga svenska kommuner medan inkomstskatten varierar mellan kommunerna (Skatteverket, 2018, 2019). Inkomstskatten använd i denna studie består av kommunal skatt och landstingsskatt. Därför undersöktes hur de varierande skattesatserna påverkar de beroende variablerna och inkomstskatten utgjorde därför en variabel i undersökningen. Skattesatserna hämtades digitalt från Statistiska Centralbyråns (SCB) hemsida och är från åren 2007 till 2019.

Finansiella förutsättningar

Många nystartade företag är ofta i behov av finansiella lån från banker för att kunna starta upp och bedriva sin verksamhet (Mc Namara m. fl., 2017). Därför undersöktes de finansiella förutsättningarna för entreprenöriell

aktivitet genom att mäta möjligheten till finansiering för företag. Inledningsvis ämnade studien mäta antalet bankkontor inom varje kommun som en variabel; detta ansågs beskriva möjligheten för kapitalanskaffning. Data för detta kunde dessvärre inte hittas och ett alternativt mått på möjligheten till belåning identifierades som antalet bankanställda per tusende invånare inom varje kommun. Detta kan ses som ett proxymått för kapitalanskaffningen då det inte finns något enkelt sätt att mäta utlåningen till privata företag inom varje kommun. Eftersom personliga relationer mellan ett företags ledning och banken ökar möjligheten för ett företag att upprätta ett lån (Karolyi, 2018), antas antalet bankanställda inom kommunen underlätta för kapitalanskaffning då det ökar möjlighet för personliga relationer. Data för att antalet bankanställda hämtades från SCB från åren 2014 till 2017.

Kunskapsmässiga förutsättningar

Denna studie delade in de kunskapsmässiga förutsättningarna som väntades påverka den entreprenöriella aktiviteten i två subkategorier: generell kunskap och agglomeration. Generell kunskap syftar till utbildningsrelaterade faktorer, medan agglomeration syftar till graden av specialkompetens som företagen inom en kommun har inom en viss bransch. Nästkommande avsnitt beskriver de två subkategorierna.

Generell kunskap

Likt andra studier (Westlund m. fl., 2014; Eriksson & Forslund, 2014) användes andelen befolkning med minst tre års eftergymnasial utbildning som ett mått på generell kunskap inom varje kommun. Data för detta hämtades från åren 2006 till 2018 från SCB. Unikt, till författarnas kännedom, för denna studie var att generell kunskap även mättes i form av avstånd till närmsta universitet. Detta ansågs kunna vara ett proxymått för att mäta kunskapsspridningen från universitet till närliggande kommuner. Kunskapsspridningen har genom tidigare studier visat sig påverka graden av entreprenöriell aktivitet (Audretsch & Lehmann, 2005; Audretsch m. fl., 2005; Acs m. fl., 2013). Avståndet till närmsta universitet sammanställdes från söktjänsten Google Maps med hjälp av en funktion som programmerades i Google Script (se källkod i bilaga A). Funktionen samlar in avståndsdata i ett dokument mellan Sveriges 290 kommuner och kommunerna med ett eller flera universitet.

Agglomeration

Agglomeration beskriver i denna studie hur specialiserad en region eller ett område är inom en viss bransch eller verksamhet (Capozza m. fl., 2018). En hög agglomeration innebär att företag och organisationer inom regionen/området är väldigt specialiserade inom en specifik bransch. Hög agglomeration inom en kommun kan medföra fördelar i form av ökade samarbetsmöjligheter med andra företag, men även en hög konkurrens då flera företag opererar inom samma bransch och riktar sig mot samma kunder. Agglomerationen antogs således påverka de beroende variablerna och har undersökts i denna studie. För att mäta agglomerationen inom en kommun användes Krugmans specialiseringsindex, som jämför den regionala och rikstäckande specialiseringen. Beräkningen av detta index utfördes med data hämtad från SCB från åren 2010 till 2017. Denna data inkluderade dels antalet anställda per kommun och bransch, och dels antalet anställda i Sverige per bransch. Sektorerna är uppdelade enligt industriklassificeringssystemet inom EU kallat NACE. Krugmans specialiseringsindex beräknas genom följande (Krugman, 1991):

$$K_k(t) = \sum_i \left| V_k^i(t) - \bar{V}^i(t) \right| \quad (1)$$

Talet $V_k^i(t)$ står för hur stor andel av kommunens befolkning som arbetar inom en viss bransch, i , under tiden t . $\bar{V}^i(t)$ står för hur stor andel av Sveriges totala befolkning som jobbar inom samma bransch under samma tid. Summeras differensen mellan dessa två tal för samtliga branscher fås värdet av Krugmans specialiseringsindex, för specifik kommun och tid. Indexet varierar mellan 0 till 2. Ett värde nära 0 innebär att fördelningen av arbetare inom olika branscher inom kommunen är väldigt lik fördelningen inom resten av Sverige. Tvärtom gäller för värdet 2, då kommunen är väldigt specialiserad inom en viss bransch (Krugman, 1991).

Sociala förutsättningar

För att inkludera det relationsorienterade perspektivet på entreprenörskap har även de sociala förutsättningarna för entreprenörskap inom en kommun undersökts. De sociala förutsättningarna delades i socialt kapital och urbanisering som beskrivs i nedanstående avsnitt.

Socialt kapital

Det sociala kapitalet i denna studie innefattar möjligheterna att bygga nätverk och social samverkan. Sociala strukturer som möjliggör interaktion stärker socialt kapital inom en region (Malecki, 2012). Tidigare forskning visar att ett rikt föreningsliv inom en region påverkar graden av interaktioner individer emellan, samt möjliggör för nätverk att skapas, som kan stimulera entreprenöriell aktivitet (Westlund & Adam, 2010). Den entreprenöriella kulturen inom en region påverkar även den entreprenöriella aktiviteten (Andersson & Koster, 2011; Aparicio m. fl., 2016). För att mäta socialt kapital inom en region skapades två variabler. Den första variabeln är antalet föreningar per 1000 invånare i kommunen, vilket ger ett mått på möjligheterna för privatpersoners sociala samverkan. I denna studie definierades en förening som en bostadsförening, bostadsrättsförening, ekonomisk förening, ideell förening som bedriver näring, kooperativ hyresrättsförening eller sambruksförening. Data för antalet registrerade föreningar mellan 2005 och 2018 hämtades från Bolagsverket och data om antal invånare per kommun under samma årsspann hämtades från SCB. Den andra variabeln som användes för att mäta socialt kapital är företagets uppfattning av kommuninvånarnas inställning till entreprenörskap. Det är ett proxymått som avser att mäta den entreprenöriella kulturen inom en kommun. Data hämtades från en enkät utförd av Svenskt Näringsliv i projektet Företagsklimat från åren 2002 till 2018, där svar har getts på skalan 1 = dåligt till 6 = utmärkt.

Urbanisering

Urbanisering syftar på befolkningsdensiteten i en region eller ett område. Områden med hög urbanisering kan ge ökade förutsättningar för företag att etablera sig till följd av ökad potentiell kunskap, arbetskraft och möjligheter till samarbeten (Bosma & Schutjens, 2011). Urbaniseringen på kommunnivå utgjorde därför en variabel i studien och mättes genom befolkningsdensitet i kommunen med data hämtad från SCB från åren 2007 till 2018.

3.3.3 Kontrollvariabler

Som andra studier gjort (Eriksson & Rataj, 2019; Westlund m. fl., 2014) så kontrollerade även denna studie andra variabler som antogs ha påverkan på de beroende variablerna. Andelen anställda inom primärkommunal sektor och medellön för dessa personer antogs påverka de beroende variablerna i denna studie. Anledningen till detta är att tillgänglighet till arbete och hög lön inom primärkommunal sektor kan avhålla individer från att bli entreprenörer (Eriksson & Hansen, 2013). Data för lön inom kommunal sektor hämtades från SCB från åren 2007 till 2018 och data för antalet anställda inom kommunal sektor hämtades från Kolada från åren 2010 till 2018. Omvänt så antogs även andelen av utkontraktering, det vill säga tjänster som kommunen köper av privata företag, vara en drivande faktor bakom benägenheten att starta företag i en viss given kommun (Eriksson & Rataj, 2019). Data för denna variabel hämtades från Kolada från åren 2010 till 2018. Dock saknades data för utkontraktering för år 2012 för Nykvarns kommun. Fältet ersattes med medelvärdet av Nykvarns utkontraktering för övriga år.

3.3.4 Sammanställning

En sammanställning av studiens variabler kan ses i tabell 1, med tillhörande enhet samt källa för data.

Tabell 1: Överblick över variabler, källa för data samt antal år den sträcker sig över.

Beroende variabler	Beskrivning (enhet)	Antal år	Källa
Genomsnittligt antal uppstartade företag (AvgUpstart)	Antal uppstartade företag inom kommunen (per 1000 invånare)	12	Bolagsverket
Genomsnittlig skillnad mellan antal uppstartade och nedlagda företag (AvgNetto)	Antal uppstartade företag minus antal nedlagda företag (per 1000 invånare)	12	Bolagsverket
Oberoende variabler	Beskrivning (enhet)	Antal år	Källa
Institutionella förutsättningar (InstF)	Inkomstskatt inom kommunen, både kommun- och landstingsskatt (%)	13	SCB
Finansiella förutsättningar (FinF1)	Antal bankanställda inom kommunen (per 1000 invånare)	4	SCB
Kunskapsmässiga förutsättningar 1 (KunF1)	Antal personer med minst 3 år eftergymnasial utbildning (per 1000 invånare)	13	SCB
Kunskapsmässiga förutsättningar 2 (KunF2)	Branschspecialisering inom kommunen jämfört med riksgenomsnitt (index 0-2)	8	SCB
Kunskapsmässiga förutsättningar 3 (KunF3)	Avståndet från kommunen till närmsta kommun med universitet (km)	-	Google Maps
Sociala förutsättningar 1 (SocF1)	Antal föreningar (per 1000 invånare)	14	Bolagsverket
Sociala förutsättningar 2 (SocF2)	Allmänhetens uppfattning av entreprenöriell verksamhet (skala 1-6)	17	Svenskt Näringsliv
Sociala förutsättningar 3 (SocF3)	Befolkningsdensiteten inom kommunen (invånare per kvadratkilometer)	12	SCB
Kontrollvariabel 1 (Kon1)	Andel av primärkommunal verksamhet som är utkontrakterat till privat sektor (%)	9	Kolada
Kontrollvariabel 2 (Kon2)	Lön för primärkommunalt anställda (SEK)	12	SCB
Kontrollvariabel 3 (Kon3)	Antal anställda inom primärkommunal sektor (per 1000 invånare)	9	Kolada

3.4 Kontroll av tillförlitlighet

Den inbördes korrelationen hos en variabel mättes genom parametern Cronbach's alfa. Cronbach's alfa ger ett mått på huruvida använda värden på en variabel mäter samma koncept, och är därför kopplat till den interna relationen hos en variabel (Tavakol & Dennick, 2011). I denna studie antogs ett alfa-värde på 0,9 eller högre påvisa tillräckligt hög intern korrelation för att ett medelvärde av variabelns värden ska kunna ersätta varje enskilt variabelvärde. Om ett alfa-värde ej uppnådde 0,9 antogs ett lämpligt mått vara variationsbredden hos variabeln. För regressionsanalyser finns det dessutom en inneboende risk att flera av de oberoende variablerna mäter samma effekt på den beroende variabeln, vilket leder till att effekternas ursprung ej kan särskiljas. Godtagbara korrelationskoefficienter för denna studie ansågs ligga innanför intervallet: $[-0,8; 0,8]$. Korrelationskoefficienter utanför detta intervall antogs därmed innebära för hög multikollinearitet för att ett samband skulle kunna identifieras.

Förklaringsgraden R^2 för en statistisk modell definieras som andelen variation i observerade data som modellen förklarar (Vännman, u. å.). Vanligtvis anses ett värde på 30% för R^2 som ett tillförlitligt värde (Statistiska Centralbyrån, 2019). Med justerad förklaringsgrad (R_a^2) kan modeller med olika antal förklarande variabler och olika antal frihetsgrader jämföras, där den modell med högst R_a^2 anses som den mest tillförlitliga. I denna studie användes även signifikansnivån för att beskriva hur tillförlitligt resultatet för testet är. Signifikansnivån beskriver hur stor sannolikhet det är att resultatet är felaktigt. Desto lägre signifikansnivån är, desto större sannolikhet är det att resultatet för testet är tillförlitligt.

3.5 Datanalys

Logaritmerade värden har nyttjats, likt tidigare studier (Eriksson & Rataj, 2019), för att kunna jämföra magnituden av korrelationskoefficienter. För att systematiskt undersöka hur kontrollvariablerna påverkade övriga oberoende variabler valdes att konstruera 8 regressionsmodeller. Modell 1 till 4 behandlar uppstart av företag och modell 5 till 8 behandlar nettoupptag av företag. Modell 1 och 5 innehåller inga kontrollvariabler. Efterföljande modeller adderar en kontrollvariabel vardera tills modell 4 och modell 8 innehåller samtliga kontrollvariabler. Ur varje modell estimerades standardkoefficienter, β , för samtliga variabler på angiven signifikansnivå samt förklaringsgrad och justerad förklaringsgrad.

4 Resultat

I avsnittet presenteras resultatet av den empiriska undersökningen. Korrelationer och resultat från regressionsanalyser presenteras i tabeller i struktursyfte. I avsnittet behandlas även hur resultatet ställer sig till hypoteserna.

4.1 Korrelationer

I bilaga B kan korrelationer mellan de oberoende variablerna utläsas. Samtliga variabler uppvisade hög intern korrelation, Cronbach's alfa över 0,9, och medelvärden kunde därför användas för samtliga oberoende variabler istället för varje enskilt värde. Korrelationskoefficienter undersöktes för att identifiera multikollinearitet i modellen. För samtliga variabler var korrelationskoefficienterna inom intervallet $[-0,8; 0,8]$ och multikollineariteten i modellen är således på adekvat nivå.

4.2 Regressionsresultat

I tabell 2 och tabell 3 ses regressionsresultat för uppstartade företag respektive nettoupstart av företag. Samtliga modeller uppvisade hög såväl vanlig som justerad förklaringsgrad vilket i kombination med hög intern korrelation och adekvat multikollinearitet visar på robusta regressionsmodeller. Resterande del av avsnittet refereras de beroende variablerna till som entreprenöriell aktivitet, då de oberoende variablerna visade likartade effekter på båda de beroende variablerna. I de fall skillnader är noterbara tydliggörs detta. De starkaste sambanden med entreprenöriell aktivitet i regressionsmodellen identifierades som finansiella förutsättningar, kunskapsmässiga förutsättningar samt sociala förutsättningar. Goda finansiella förutsättningar korrelerade positivt med entreprenöriell aktivitet på statistiskt signifikant nivå. Faktorn socialt kapital visade en statistiskt signifikant positiv effekt på entreprenöriell aktivitet genom samtliga modeller. Likaså visade graden av generell kunskap, i form av antal högutbildade inom varje kommun, en signifikant positiv effekt på entreprenöriell aktivitet genomgående för samtliga modeller. Avstånd till närmaste universitet visade även signifikant effekt i 5 av 8 modeller, således utgjorde antal högutbildade den primära effekten av generell kunskap på entreprenöriell aktivitet. Resterande delar av avsnittet kommer behandla de 6 presenterade hypoteserna.

Tabell 2: Regressionsanalys för uppstartade företag.

Variabel	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
InstF	-0,188***	-0,128**	-0,057	-0,020
FinF	0,117***	0,138***	0,128***	0,142***
KunF1	0,371***	0,322***	0,233***	0,236***
KunF2	-0,078*	-0,065	-0,110***	-0,121***
KunF3	0,081*	0,093**	0,062	0,066
SocF1	0,314***	0,285***	0,271***	0,267***
SocF2	0,125***	0,118***	0,116***	0,116***
SocF3	0,170***	0,120**	0,051	0,008
Kon1		0,212***	0,152***	0,087*
Kon2			0,296***	0,253***
Kon3				-0,174***
R^2	0,654	0,678	0,718	0,725
R_a^2	0,644	0,668	0,708	0,714
F-värde	66,413***	65,481***	71,029***	66,628***

Tabellen redovisar den standardiserade koefficienten β ; * = 10% signifikansnivå, ** = 5% signifikansnivå, *** = 1% signifikansnivå.

Tabell 3: Regressionsanalys för nettoupstarten av företag.

Variabel	Modell 1	Modell 2	Modell 3	Modell 4
InstF	-0,183***	-0,125**	-0,052	-0,022
FinF	0,120***	0,139***	0,129***	0,140***
KunF1	0,420***	0,373***	0,281***	0,283***
KunF2	-0,077*	-0,064	-0,110***	-0,119***
KunF3	0,090*	0,101**	0,069	0,073*
SocF1	0,301***	0,274***	0,259***	0,256***
SocF2	0,125***	0,118***	0,116***	0,115***
SocF3	0,112*	0,063	-0,008	-0,043
Kon1		0,205***	0,142***	0,090*
Kon2			0,305***	0,271***
Kon3				-0,140**
R^2	0,654	0,678	0,718	0,725
R_a^2	0,644	0,668	0,708	0,714
F-värde	66,413***	65,481***	71,029***	66,628***

Tabellen redovisar den standardiserade koefficienten β ; * = 10% signifikansnivå, ** = 5% signifikansnivå, *** = 1% signifikansnivå.

Institutionella förutsättningar visar sig vara statistiskt signifikant ($p < 0,01$) för både uppstart och nettoupstart av företag i modellerna 1 och 5. Vid introduktionen av kontrollvariabel 1, andel utkontraktering, i modellerna 2 och 6 ges svagare signifikans ($p < 0,05$) samt lägre effekt. Vid introduktion av de två sista kontrollvariablerna tappar institutionella förutsättningar signifikans. Hypotes 1 stärks således av modellerna 1, 2, 5 och 6. Finansiella förutsättningar visar stark signifikans ($p < 0,01$) genom samtliga modeller där effekten på entreprenöriell aktivitet är som starkast i modellerna 4 och 8. Hypotes 2 stärks därför via samtliga modeller.

Närvaron av högutbildade invånare korrelerar starkt ($p < 0,01$) med entreprenöriell aktivitet genom samtliga modeller. Effekten avtar med en tredjedel allteftersom fler kontrollvariabler introduceras. Avstånd till närmaste universitet visade signifikant påverkan av entreprenöriell aktivitet i modellerna 1, 2, 5, 6 och 8. Resultatet stärker hypotes 3 som berör dessa variabler. Närvaron av högutbildade invånare har större effekt på entreprenöriell aktivitet jämfört med närheten till universitet genom samtliga modeller. Ett noterbart resultat var att avstånd till närmaste universitet hade ungefär 10% starkare effekt på nettoupstart av företag jämfört med uppstart av företag genom samtliga modeller. Hög regional specialisering visar negativ effekt på entreprenöriell aktivitet som är konsistent för båda beroende variablerna och är statistiskt signifikant ($p < 0,01$) för modellerna 3, 4, 7 och 8. Därav finns ett starkare stöd för att förkasta hypotes 4 i dessa modellerna medan ett svagare stöd ($p < 0,1$) finns i modellerna 1 och 5.

Socialt kapital korrelerar med entreprenöriell aktivitet i samtliga modeller. Detta i form av att hög möjlighet till interaktion samt god entreprenöriell kultur (SocF1 resp. SocF2) starkt korrelerar ($p < 0,01$) till den beroende variabeln i respektive modell. Som faktor är socialt kapital konsekvent stark genom samtliga modeller och signifikansnivån för dess effekt ($p < 0,01$) påverkas ej vid tillägg av kontrollvariabler. Starkt stöd finns således för hypotes 5 i samtliga modeller. Gällande hypotes 6 finns starkt stöd i modell 1 ($p < 0,01$), ett svagare stöd i modell 2 ($p < 0,05$) samt ett ännu svagare stöd i modell 5 ($p < 0,1$). Befolkningsdensitetens effekt på entreprenöriell aktivitet mitigeras därmed helt vid introduktion av kontrollvariabler (med undantag i modell 2).

Introduktionen av utkontraktering visar en signifikant ($p < 0,01$) positiv effekt på entreprenöriell aktivitet i modellerna 2, 3, 6 och 7 och tappar signifikans ($p < 0,1$) i modellerna 4 och 8, vid introduktionen av antal anställda inom primärkommunal verksamhet, samt får lägre effekt. Genomsnittlig lön för primärkommunalt anställda visade även en signifikant ($p < 0,01$) positiv effekt på entreprenöriell aktivitet i modell 3, 4, 7 och 8. Introduktionen av denna variabel innebar även att regional specialisering fick signifikant ($p < 0,01$) negativ effekt på entreprenöriell aktivitet i modellerna 3, 4, 7 och 8. Således fungerar denna kontrollvariabel som suppressorvariabel för regional specialisering. Av samtliga variabler visar regional specialisering störst negativ effekt på entreprenöriell aktivitet i modellerna 3 och 7. I modellerna 4 och 8 introduceras antal anställda inom primärkommunal sektor som därefter har störst negativ effekt ($p < 0,01$) på entreprenöriell aktivitet.

5 Analys

Måtten som använts i denna studie har visat sig vara extremt stabila över tid, vilket visas genom ett Cronbach's alfa på minst 0,94 för samtliga variabler. Därmed kan den entreprenöriella aktiviteten ses mer som en ihållande identitet inom varje kommun istället för någonting som varierar från år till år. Den entreprenöriella aktiviteten har i denna studie definierats som ett binärt fenomen där företag antingen startas eller läggs ner. Den entreprenöriella processen skulle emellertid kunna beskrivas mer komplext. Interaktion mellan kompetenta individer föder idéer och den entreprenöriella intentionen som i rätt miljö inkuberas till entreprenöriell aktivitet. De studerade förutsättningarna kan tänkas influera denna process i olika skeenden. I sociala sammanhang kan idéer genereras, men kan förutsätta närvaron av kunskap eller kompetens. Idén tillåts konkretiseras om närheten till kapital och den institutionella miljön underlättar skapandet av en affärsverksamhet. Således kan de studerade förutsättningarna inte endast tänkas påverka beslutet att starta företag eller inte, utan också tänkas påverka de olika stegen i beslutsprocessen. Därav är detta avsnitt strukturerat för att reflektera vår tankegång kring denna entreprenöriella process. Vårt resultat visar att sociala, kunskapsmässiga och finansiella förutsättningar har störst inverkan på entreprenöriell aktivitet i Sveriges kommuner. I bilaga C återfinns en sammanställning av de undersökta förutsättningarna för kommunerna, där de fem kommuner med högst respektive lägst värde på varje variabel presenteras i form av en topplista. Då författarna till denna rapport studerar vid Luleå tekniska universitet användes värdet för Luleå kommun som ett referensmått i topplistorna.

5.1 Sociala förutsättningar

Resultatet ger legitimitet till perspektivet av sociala förutsättningar som grunden av den entreprenöriella processen. Goda sociala förutsättningar korrelerade med hög entreprenöriell aktivitet genom samtliga modeller. Närvaron av strukturer, i denna studie definierat som föreningar, uppmanar till interaktion och korrelerar med hög entreprenöriell aktivitet, vilket stöds av Malecki (2012). Frånvaron av sådana strukturer kan således hämma uppkomsten av idéer i den entreprenöriella processen. Unika regionala förutsättningar skulle även kunna tänkas generera entreprenöriella idéer. En kommun med stark entreprenöriell aktivitet med unika förutsättningar är Åre. I kommunen finns Sveriges största alpinskiidort som utgör en stor del av landets turismnäring (Tillväxtverket, 2016). Detta kan tänkas ha utvecklat Åre till att bli Sveriges mest föreningsrika och tredje mest entreprenöriellt aktiva kommun, se bilaga C (tabell 5 och 7). Närvaron av turism skulle kunna innebära att möjligheter kan identifieras och tas till vara på genom entreprenöriella åtaganden. Efterfrågan på hotellverksamhet, restauranger och detaljhandel är några verksamhetstyper som turismnäring kan stimulera. Därav kan entreprenöriella idéer tänkas genereras ur mer än bara interaktioner inom sociala strukturer, vilket framtida studier bör undersöka. Den entreprenöriella kulturen utgjorde även en signifikant positiv effekt på entreprenöriell aktivitet. Enligt vår studie har Gnosjö kommun den tredje starkaste entreprenöriella kulturen i Sverige. Gnosjö är även den andra mest specialiserade kommunen i landet, med en lång historik av entreprenöriell aktivitet inom tillverkande industri (Företagarna, 2018). Detta reflekteras dock inte på antalet uppstartade företag eller nettoupstart av företag där Gnosjö är på 124:e respektive 113:e plats i landet. En anledning till detta kan vara att uppstart av nya före-

tag inom tillverkande industri ställer höga krav på kunskap och kompetens där Gnosjös befolkning är generellt lågutbildade (kommunen är på plats 285 av 290 gällande antal högutbildade invånare). En god entreprenöriell kultur kan möjligtvis drivas av närvaron av företag vilket ger upphov till frågan om företag skapas där kulturen är god eller om kulturen är god där det finns företagande?

Potential för interaktion som genererar entreprenöriella idéer kan tänkas öka då fler individer finns att interagera med (Bosma & Schutjens, 2011). Stöd för det finner vi i modell 1 där befolkningsdensiteten har en positiv och signifikant ($p < 0,01$) effekt på entreprenöriell aktivitet och stärker därmed hypotes 6. Resultatet visar på att en hög befolkningsdensitet påverkar antalet nystartade företag mer än nettoupstarten av företag. Således verkar företag startas i kommuner med hög befolkningsdensitet, men i dessa kommuner avvecklas samtidigt företag i högre utsträckning. Däremot i resterande modeller när kontrollvariablerna introduceras finns det inte längre ett signifikant stöd för hypotes 6. En anledning kan vara att befolkningsdensiteten inte mäter de entreprenöriellt gynnsamma sociala interaktionerna, som var tänkt. Resultatet finner således inget stöd i befintlig teori (Florida m. fl., 2020; Rosenthal & Strange, 2008; Bosma & Schutjens, 2011). En hög befolkningsdensitet behöver nödvändigtvis inte betyda att befolkningen drar nytta av varandra för att generera entreprenöriella idéer. Troligtvis behövs, som tidigare poängterat, strukturer för att dra nytta av de sociala förutsättningarna i en region. Därmed kan det konstateras att sociala förutsättningar påverkan på entreprenöriell aktivitet bör betraktas i en kontext där strukturer skapar förutsättningar för entreprenöriella idéer.

Sociala förutsättningar är en latent konstruktion som ej är direkt observerbar. Denna studie har ämnat kvantifiera begreppet och visat på att vald operationalisering korrelerar med entreprenöriell aktivitet. Däremot skulle även de sociala förutsättningarna kvalitativt kunnat undersökas med ett mikroperspektiv för att skapa ytterligare förståelse för begreppet, detta då exempelvis interaktioner mellan människor, och utfallet av dessa interaktioner, är svåra att kvantifiera på grund av den inneboende singulariteten i varje interaktion. En kvalitativ studie skulle även kunna fördjupa sig i de kommuner som uppvisar unika förutsättningar till entreprenörskap, som exempelvis Åre eller Gnosjö, och förklara hur dessa förhållanden stimulerar entreprenöriella idéer.

5.2 Kunskapsmässiga förutsättningar

Som exemplifierats genom Gnosjö kommun kan kunskap och kompetens tänkas utgöra en förutsättning för uppkomsten av entreprenöriella idéer. Då denna studie finner stöd för hypotes 3 i resultatet bekräfts även kunskapsmässiga förutsättningar bidrag till entreprenöriell aktivitet. I synnerhet stimuleras nettoupstarten av företag av närhet till kunskapskällor, i denna studie definierat som universitet. Då mer långlivade företag startas nära universitet kan slutsatsen dras att mer högkvalitativa entreprenöriella idéer genereras i närhet till kunskap. Det som denna studie inte kan förklara är vilka kunskapsstyper som genererar sådana idéer. Något andra studier kan förklara (Eriksson & Forslund, 2014; Asheim m. fl., 2007). För att kunna avgöra vilka entreprenöriella idéer som genereras i närhet till kunskap hade entreprenöriell aktivitet behövts observeras per bransch, då tidigare studier visat att exempelvis högteknologiska industrier påverkas mest av närheten till universitet (Audretsch m. fl., 2005). Ett extremexempel på detta är Silicon Valley som ligger i närhet till Stanford University. Här har högteknologiska industrier hastigt vuxit fram med närvaro av stor mängd ansamlad kunskap.

Entreprenöriella idéer kan beskrivas som startskottet i den entreprenöriella processen. Viljan att kapitalisera på en idé kan därefter beskrivas som den entreprenöriella intentionen. Möjligheten att få en säker anställning skulle exempelvis kunna försvaga denna intention. I vissa fall där agglomerationen är hög visar det sig att kommunen har ett fåtal större aktörer inom en specifik bransch. Exempel på detta är Finspång, med stora industribolag som Siemens och Gränges, och Oxelösund, där SSAB har stor del av sin verksamhet, som ligger på plats 287 respektive 288 av antalet uppstartade företag. En möjlig förklaring är att närvaron av en stor aktör kan innebära säkra anställningar vilka försvagar den entreprenöriella intentionen. Strömstad är däremot på plats 8 gällande uppstartandet av företag och plats 27 gällande agglomeration men har istället handel som den största branschen. Effekten av agglomeration på den entreprenöriella intentionen skulle således kunna bero på vilken bransch som agglomererats inom kommunen. Ansamling av specialkompetens via agglomeration visade, i kontrast mot andra studier (Capozza m. fl., 2018; Delgado m. fl., 2010), på lägre entreprenöriell aktivitet. Därmed förkastas hypotes 4. Fortsatta studier skulle kunna kontrollera för närvaron av en, relativt kommunen, stor aktör samt vilken bransch som kommunen är specialiserad inom vid undersökning av agglomerationens påverkan på entreprenöriell aktivitet.

5.3 Finansiella förutsättningar

Förverkligandet av en entreprenöriell intention förutsätter tillgång till kapital, vilket styrks av vårt resultat. Vår studie pekar på att fler bankanställda i en kommun korrelerar med entreprenöriell aktivitet. Antalet bankanställda har antagits vara ett proxymått för möjligheten till kapitalanskaffning i en kommun. Genom detta kan vi anta att goda möjligheter till kapitalanskaffning i större utsträckning leder till hög entreprenöriell aktivitet, vilket stödjer teorin (Bayar m. fl., 2018) samt stärker hypotes 2. Ett exempel på detta är Stockholm som ligger på andra plats avseende antalet bankanställda och är den kommun med högst entreprenöriell aktivitet. Vidare har teori fastslagit att företag med högre soliditet överlever längre än företag med hög andel lånat kapital (Honjo & Kato, 2019), något som vår studie inte fann stöd för då effekten av finansiella förutsättningar på uppstartade företag och nettoupstarten av företag var identisk. Sammantaget kan möjlighet till kapitalanskaffning, och därmed goda finansiella förutsättningar, underlätta steget att förverkliga entreprenöriella intentioner oavsett om kapitalet är lånat eller eget.

5.4 Institutionella förutsättningar

Institutionella förutsättningar kan sägas utgöra miljön vars regler och normer avgör hur interaktioner utspelar sig samt vilka intentioner som därefter kan skapas hos individer. Om den entreprenöriella intentionen förverkligas eller inte kan sedan bero på om inträdeshinder existerar i form av formella institutioner. Ett tydligt exempel på detta är spelmetropolen Macau i Asien, där hasardspelsbranschen snabbt har utvecklats till följd av ett avlägsnat monopol. Höjd turism och fler konstruktionsarbeten har dock skadat regionens miljö (Yu, 2008). Avlägsnande av hinder, i detta fall ett monopol, ledde till höjd entreprenöriell aktivitet. Borttagandet av institutionella inträdeshinder påverkade därmed benägenheten till att förverkliga entreprenöriella intentioner. Exemplet visar även

att institutionella bestämmelser, som exempelvis avregleringar, kan såväl gynna som missgynna regionens välstånd på olika sätt. Därmed förklaras varför en entreprenöriell intention, som är förknippad med riskbenägenhet, förefaller sig på ett visst sätt inom ett givet område med egna unika institutionella förutsättningar. Tidigare studier visar på detta faktum genom att fastställa att skatt påverkar riskbenägenheten samt hur utbildningsnivå omvandlas till möjligheter för självanställning (Bruce, 2000; Hansson, 2012). Huruvida entreprenöriell intention uppstår och slår rot kan därför avgöras beroende på om rådande institutionella förutsättningar anses utgöra inträdeshinder eller inte.

Vår studie visar att benägenheten att förverkliga entreprenöriella intentioner ökar i kommuner med bättre institutionella förutsättningar, definierat som lägre skatt enligt vårt resultat. Detta är i linje med studien av Hansson (2012). Högre skatt korrelerade negativt med antalet högutbildade enligt korrelationstabellen, se bilaga B. Således kan detta innebära att sämre institutionella förutsättningar även påverkar en tidigare visad förutsättning för att entreprenöriella idéer ska genereras: tillgång till kunskap. När primärkommunal sektor togs i hänsyn mitigerades institutionella förutsättningars signifikans. En tolkning kan vara att en primärkommunal sektor som efterfrågar varor eller tjänster från privata företag höjer benägenheten att förverkliga entreprenöriella intentioner mer än vad exempelvis lägre skattesats gör.

Ur korrelationstabellen i bilaga B kan det utläsas att en hög skatt tyder på en lägre lön bland primärkommunalt anställda samt ett högre antal anställda inom primärkommunal sektor. Informella institutionella förutsättningar som normer, kultur och värderingar kan vara en av förklaringarna till detta faktum. Olika kulturella traditioner kan påverka benägenheten att ta risker och uppfattningen om arbete (Doepke & Zilibotti, 2007), vilket således innebär att en given kommun kan influeras stort av rådande kulturella faktorer. Från vår data kan det utläsas att de fem kommunerna med störst kommunal sektor per tusen invånare (Vännäs, Vilhelmina, Lycksele, Arvidsjaur och Dorotea) även har en skattesats som de senaste 13 åren har varit högre än riksgenomsnittet. Ett motsatt exempel kan hittas i Vellinge kommun, som har den näst minsta kommunala sektor samt lägst skattesats i riket, men som även har den femte högsta lönen inom primärkommunal sektor. Detta skulle kunna bero på skillnader i politisk styrning, vilket är ett exempel på institutionella förutsättningar som både har formella och informella implikationer. En politisk läggning kan medföra en viss kultur som därefter formar attityder, vilket vidare kan agera både som passage eller hinder genom den entreprenöriella processen. Då det ter sig finnas en växelverkan mellan formella och informella institutionella förutsättningar kan det vara av intresse för framtida studier inom området att undersöka informella institutionella förutsättningar, exempelvis politisk inriktning, kultur och normer, och vilken effekt det har på entreprenöriella intentioner.

5.5 Kontrollvariabler

Utkontraktering från primärkommunal till privat sektor antogs vara pådrivande för entreprenöriell aktivitet, vilket tidigare studier (Eriksson & Rataj, 2019) samt vårt resultat styrker. En anledning till att utkontraktering bidrar till entreprenöriell aktivitet kan vara att efterfrågan på privata tjänster ökar och incitament skapas därmed för entreprenöriella aktiviteter. Exempel på detta är Danderyd och Vellinge med andra respektive nionde plats för antal uppstartade företag och åttonde respektive fjärde plats för utkontraktering. Dock skulle även det omvända

scenariot vara möjligt och innebära att entreprenöriell aktivitet motiverar högre grad av utkontraktering. Detta är något som inte kontrolleras för i denna studie och skulle kunna undersökas vidare.

Denna studie har även undersökt hur antalet anställda och lön inom primärkommunal sektor påverkar entreprenöriell aktivitet. Dessa variabler antogs ha en negativ påverkan på entreprenöriell aktivitet. Regressionsanalysen visade däremot att lön inom primärkommunal sektor korrelerar positivt med entreprenöriell aktivitet, medan antalet anställda inom primärkommunal sektor har en negativ effekt. Detta motsäger delvis studien av Eriksson och Hansen (2013). En orsak till detta skulle kunna vara att antalet anställda, inom primärkommunal sektor, avhåller individer från att förverkliga sina entreprenöriella intentioner. Detta då en stor primärkommunal sektor möjliggör för en säker anställning som minskar benägenheten för entreprenöriella initiativ. Intuitivt borde även hög lön inom primärkommunal sektor innebära en lägre entreprenöriell aktivitet av samma anledning som föregående. En rimlig förklaring till att resultatet skiljer sig från detta kan vara att hög lön inom primärkommunal sektor tyder på att det generella löneläget i kommunen är högre. Vidare resonerar Eriksson och Rataj (2019) att de kommuner som erbjuder en högre primärkommunal lön är mer förmögna. Därför finns det anledning att tro att i kommuner med högre löneläge är även det totala välståndet högre. Därmed finns köpkraft som kan stimulera entreprenöriella aktiviteter i kommunen och således uppmuntra entreprenöriella initiativ. Exempel på detta är kommunerna Stockholm och Danderyd som ligger på första respektive andra plats vad gäller uppstart såväl som nettouppstart av företag och åttonde respektive sjätte plats för primärkommunal lön. Det kan då antas att det generella välståndet i dessa kommuner har en signifikant bidragande effekt på förverkligandet av den entreprenöriella intentionen, och beroendet av externa kapitalkällor kan tänkas mitigeras.

6 Slutsatser

Denna studie har besvarat frågeställningen: *Hur påverkar en kommuns regionala förutsättningar den entreprenöriella aktiviteten?* Samtliga variabler i studien påvisade en extremt hög stabilitet, vilket innebär att entreprenöriell aktivitet snarare utgör en långvarig identitet för kommunen istället för någonting som fluktuerar från år till år. Då variablerna är stabila blir även förutsättningarna stabila, och den entreprenöriella aktiviteten kan därför i hög utsträckning ses som konstant inom varje kommun. De olika stegen i den entreprenöriella processen visar sig utifrån befintlig teori och tolkningar av våra resultat vara påverkad i olika grad av de regionala förutsättningarna. De mest signifikanta förutsättningarna, sociala, kunskapsmässiga och finansiella, kan alla utgöra antingen möjligheter eller hinder för denna process.

Processen kan tänkas börja ur interaktioner mellan individer som i rätt kontext kan generera en entreprenöriell idé. Vårt resultat visar att det krävs sociala förutsättningar för att denna interaktion skall kunna ske, i linje med tidigare studier (Malecki, 2012; Florida m. fl., 2017; Andersson & Koster, 2011). Resultatet, samt tidigare forskning (Eriksson & Forslund, 2014), visar även att en förutsättning för att dessa idéer dels ska kunna genereras och dels vara av hög kvalitet är tillgång och närvaro av kunskap. Närhet och tillgång till kapital blir därefter avgörande för att kunna förverkliga en entreprenöriell intention, vilket såväl vår som tidigare studier bekräftar (Bayar m. fl., 2018). Miljön som den entreprenöriella processen sker i kan beskrivas som de institutionella förutsättningarna. Vårt resultat visar inte att institutionella förutsättningar har en genomgående signifikant påverkan på entreprenöriell aktivitet. Förutsättningen kan behöva undersökas mer komplext och även anamma de informella institutionerna som normer och kultur.

I kontrast till tidigare studier (Capozza m. fl., 2018; Delgado m. fl., 2010) innebär vårt resultat att högre grad av agglomeration minskar sannolikheten för entreprenöriella idéer och intentioner att förverkligas. Denna skillnad skulle kunna bero på att mätinstrumentet, regional specialisering, inte särskiljer närvaron av en större aktör, som kan minska benägenheten till att starta företag, från närvaron av flera mindre aktörer. Båda dessa scenarion kan visa samma grad av specialisering men utgöra olika förutsättningar för entreprenöriell aktivitet.

Entreprenöriell aktivitet har visat sig bero på ett flertal förutsättningar där denna studie undersökt några av dessa. Tidigare studier som nämnts har varit kvantitativa med ett makroperspektiv vilket föranledde hur denna studie utfördes. Förslag har getts kring hur fortsatta studier kan undersöka förutsättningarna där ett övergripande behov finns för att skapa djupare förståelse för varje förutsättning. Djupare förståelse för exempelvis sociala förutsättningar, där interaktion kan sägas ligga till grund för att entreprenöriella idéer genereras, skulle kunna fås av en kvalitativ undersökning med ett mikroperspektiv.

Ur en kommuns perspektiv skulle vårt resultat visa på att politiska åtgärder som underlättar uppstart och drivande av föreningar ge förutsättning för entreprenöriell aktivitet. Av vikt är även att underlätta för skapandet av en god inställning till entreprenörskap. En kommun skulle exempelvis kunna uppmärksamma de entreprenöriella aktiviteter som blivit framgångsrika och därmed stärka den entreprenöriella kulturen. Resultatet visar även på vikten av tillgång och närvaro till kapital för att entreprenöriella intentioner ska kunna förverkligas. En kommun skulle kunna dela ut start-up bidrag för att stimulera entreprenöriella initiativ. Tillgång och närvaro

av kunskap påvisar studien viktigt för att främja entreprenöriell aktivitet. En kommun bör således ämna skapa förutsättningar för att attrahera och behålla högutbildade personer, samt skapa närhet till kunskapskällor som ett universitet. Mer praktiskt genomförbart kan vara upprättandet av ett satellitcampus, något som inte ingick i denna studie men som troligen skulle kunna påverka entreprenöriell aktivitet. Ytterligare en implikation från vårt resultat är behovet av att universitet och lärosäten breddar sitt utbud av olika utbildningar. Detta skulle kunna attrahera fler att utbilda sig inom fler områden och branscher, något som leder till en lägre specialisering och en mer varierad kommun ur branschsynpunkt.

Som visat finns det en rad av möjliga åtgärder en kommun kan göra för främjandet av entreprenöriell aktivitet. Därmed är skapandet av entreprenöriell aktivitet en mångfacetterad utmaning från en kommuns perspektiv. Med denna studie visas vikten av att ha ett mångsidigt perspektiv på entreprenörskap, då exempelvis endast en högutbildad befolkning inte nödvändigtvis skapar entreprenöriell aktivitet.

Referenser

- Acs, Z. J., Audretsch, D. B. & Lehmann, E. E. (2013). The knowledge spillover theory of entrepreneurship. *Small Business Economics*, 41(4), 757–774. doi: 10.1007/s11187-013-9505-9
- Andersson, M. & Koster, S. (2011). Sources of persistence in regional start-up rates—evidence from Sweden. *Journal of Economic Geography*, 11(1), 179–201. doi: 10.1093/jeg/lbp069
- Aparicio, S., Urbano, D. & Audretsch, D. (2016). Institutional factors, opportunity entrepreneurship and economic growth: Panel data evidence. *Technological Forecasting and Social Change*, 102, 45–61. doi: 10.1016/j.techfore.2015.04.006
- Arcuri, G. & Levratto, N. (2018). Early stage SME bankruptcy: does the local banking market matter? *Small Business Economics*. doi: 10.1007/s11187-018-0042-4
- Asheim, B., Coenen, L., Moodysson, J. & Vang, J. (2007). Constructing knowledge-based regional advantage: implications for regional innovation policy. *International Journal of Entrepreneurship and Innovation Management*, 7(2/3/4/5), 140. doi: 10.1504/IJEIM.2007.012879
- Asheim, B. & Hansen, H. (2009). Knowledge bases, talents, and contexts: On the usefulness of the creative class approach in Sweden. *Economic Geography*, 85(4), 425–442. doi: 10.1111/j.1944-8287.2009.01051.x
- Audretsch, D. B. & Lehmann, E. E. (2005). Does the Knowledge Spillover Theory of Entrepreneurship hold for regions? *Research Policy*, 34(8), 1191–1202. doi: 10.1016/j.respol.2005.03.012
- Audretsch, D. B., Lehmann, E. E. & Warning, S. (2005). University spillovers and new firm location. *Research Policy*, 34(7), 1113–1122. doi: 10.1016/j.respol.2005.05.009
- Baptista, R., Lima, F. & Mendonça, J. (2011). Establishment of higher education institutions and new firm entry. *Research Policy*, 40(5), 751–760. doi: 10.1016/j.respol.2011.02.006
- Bayar, Y., Gavriletea, M. & Ucar, Z. (2018). Financial Sector Development, Openness, and Entrepreneurship: Panel Regression Analysis. *Sustainability*, 10(10), 3493. doi: 10.3390/su10103493
- Bjørnskov, C. & Foss, N. J. (2016). Institutions, Entrepreneurship, and Economic Growth: What Do We Know and What Do We Still Need to Know? *Academy of Management Perspectives*, 30(3), 292–315. doi: 10.5465/amp.2015.0135
- Bosma, N. & Schutjens, V. (2011). Understanding regional variation in entrepreneurial activity and entrepreneurial attitude in Europe. *The Annals of Regional Science*, 47(3), 711–742. doi: 10.1007/s00168-010-0375-7
- Bruce, D. (2000). Effects of the United States tax system on transitions into self-employment. *Labour Economics*, 7(5), 545–574. doi: 10.1016/S0927-5371(00)00013-0
- Capozza, C., Salomone, S. & Somma, E. (2018). Local industrial structure, agglomeration economies and the creation of innovative start-ups: evidence from the Italian case. *Entrepreneurship & Regional Development*, 30(7-8), 749–775. doi: 10.1080/08985626.2018.1457087
- Creswell, J. W. (2018). *Research design: qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (5th edition, international student edition utgåvan). Los Angeles London New Delhi Singapore Washington DC Melbourne: SAGE. (OCLC: 1021400902)

- Cullen, J. B. & Gordon, R. H. (2007). Taxes and entrepreneurial risk-taking: Theory and evidence for the U.S. *Journal of Public Economics*, 91(7-8), 1479–1505. doi: 10.1016/j.jpubeco.2006.12.001
- Da Rin, M., Di Giacomo, M. & Sembenelli, A. (2011). Entrepreneurship, firm entry, and the taxation of corporate income: Evidence from Europe. *Journal of Public Economics*, 95(9-10), 1048–1066. doi: 10.1016/j.jpubeco.2010.06.010
- Delgado, M., Porter, M. E. & Stern, S. (2010). Clusters and entrepreneurship. *Journal of Economic Geography*, 10(4), 495–518. doi: 10.1093/jeg/lbq010
- Doepke, M. & Zilibotti, F. (2007, februari). *Occupational Choice and the Spirit of Capitalism* (forskningsrapport nr. w12917). Cambridge, MA: National Bureau of Economic Research. Hämtad 2019-10-17, från <http://www.nber.org/papers/w12917.pdf> doi: 10.3386/w12917
- Eriksson, R. & Forslund, F. (2014). How Do Universities Contribute to Employment Growth? The Role of Human Capital and Knowledge Bases. *European Planning Studies*, 22(12), 2584–2604. doi: 10.1080/09654313.2013.849227
- Eriksson, R. & Hansen, H. K. (2013). Industries, Skills, and Human Capital: How Does Regional Size Affect Uneven Development? *Environment and Planning A: Economy and Space*, 45(3), 593–613. doi: 10.1068/a45186
- Eriksson, R., Lindgren, U. & Malmberg, G. (2008). Agglomeration Mobility: Effects of Localisation, Urbanisation, and Scale on Job Changes. *Environment and Planning A: Economy and Space*, 40(10), 2419–2434. doi: 10.1068/a39312
- Eriksson, R. & Rataj, M. (2019). The geography of starts-ups in Sweden. The role of human capital, social capital and agglomeration. *Entrepreneurship & Regional Development*, 1–20. doi: 10.1080/08985626.2019.1565420
- Florida, R. (2002). *The rise of the creative class: and how it's transforming work, leisure, community and everyday life* (Nachdr. utgåvan). New York, NY: Basic Books. (OCLC: 255142245)
- Florida, R., Adler, P., King, K. & Mellander, C. (2020). The City as Startup Machine: The Urban Underpinnings of Modern Entrepreneurship. I M. N. Iftikhar, J. B. Justice & D. B. Audretsch (red.), *Urban Studies and Entrepreneurship* (s. 19–30). Cham: Springer International Publishing. Hämtad 2019-10-04, från http://link.springer.com/10.1007/978-3-030-15164-5_2 doi: 10.1007/978-3-030-15164-5_2
- Florida, R., Adler, P. & Mellander, C. (2017). The city as innovation machine. *Regional Studies*, 51(1), 86–96. doi: 10.1080/00343404.2016.1255324
- Fossen, F. M. & Steiner, V. (2009). Income taxes and entrepreneurial choice: empirical evidence from two German natural experiments. *Empirical Economics*, 36(3), 487–513. doi: 10.1007/s00181-008-0208-z
- Fritsch, M. & Mueller, P. (2004). Effects of New Business Formation on Regional Development over Time. *Regional Studies*, 38(8), 961–975. doi: 10.1080/0034340042000280965
- Fungáčová, Z., Shamshur, A. & Weill, L. (2017). Does bank competition reduce cost of credit? Cross-country evidence from Europe. *Journal of Banking & Finance*, 83, 104–120. doi: 10.1016/j.jbankfin.2017.06.014
- Företagarna. (2018). *Företagande i Gnosjö* (forskningsrapport). Hämtad från <https://www.foretagarna.se/globalassets/media/nya-sajten/rapporter/foretagare-i-kommun/2018-pdfer/gnosjo.pdf>

- Hansson, (2012). Tax policy and entrepreneurship: empirical evidence from Sweden. *Small Business Economics*, 38(4), 495–513. doi: 10.1007/s11187-010-9282-7
- Honjo, Y. & Kato, M. (2019). Do initial financial conditions determine the exit routes of start-up firms? *Journal of Evolutionary Economics*, 29(3), 1119–1147. doi: 10.1007/s00191-019-00623-0
- Karolyi, S. A. (2018). Personal Lending Relationships: Personal Lending Relationships. *The Journal of Finance*, 73(1), 5–49. doi: 10.1111/jofi.12589
- Krugman, P. R. (1991). *Geography and trade*. Leuven, Belgium : Cambridge, Mass: Leuven University Press ; MIT Press.
- Lee, S. Y., Florida, R. & Acs, Z. (2004). Creativity and Entrepreneurship: A Regional Analysis of New Firm Formation. *Regional Studies*, 38(8), 879–891. doi: 10.1080/0034340042000280910
- Liñán, F., Urbano, D. & Guerrero, M. (2011). Regional variations in entrepreneurial cognitions: Start-up intentions of university students in Spain. *Entrepreneurship & Regional Development*, 23(3-4), 187–215. doi: 10.1080/08985620903233929
- Malecki, E. J. (2012). Regional Social Capital: Why it Matters. *Regional Studies*, 46(8), 1023–1039. doi: 10.1080/00343404.2011.607806
- Mc Namara, A., Murro, P. & O'Donohoe, S. (2017). Countries lending infrastructure and capital structure determination: The case of European SMEs. *Journal of Corporate Finance*, 43, 122–138. doi: 10.1016/j.jcorpfin.2016.12.008
- Mendes, W. d. A., Ferreira, M. A. M., Abrantes, L. A. & Faria, E. R. d. (2018). The influence of economic capacity and the formation of public revenues on human development. *Revista de Administração Pública*, 52(5), 918–934. doi: 10.1590/0034-761220170004
- Nola, R. (2012). *Theories of Scientific Method: An Introduction*. Durham: Acumen Publishing Limited. Hämtad 2019-10-04, från <http://universitypublishingonline.org/ref/id/acumen/CB09781844653881> doi: 10.1017/UPO9781844653881
- North, D. (1990). Institutions, Institutional Change and Economic Performance. *Cambridge University Press*.
- OECD. (2003). *The Sources of Economic Growth in OECD Countries*. OECD. Hämtad 2019-10-17, från https://www.oecd-ilibrary.org/economics/the-sources-of-economic-growth-in-oecd-countries_9789264199460-en doi: 10.1787/9789264199460-en
- Paldam, M. (2000). Social Capital: One or Many? Definition and Measurement. *Journal of Economic Surveys*, 14(5), 629–653. doi: 10.1111/1467-6419.00127
- Ranis, G., Stewart, F. & Ramirez, A. (2000). Economic Growth and Human Development. *World Development*, 28(2), 197–219. doi: 10.1016/S0305-750X(99)00131-X
- Rodríguez-Pose, A. & Crescenzi, R. (2008). Research and Development, Spillovers, Innovation Systems, and the Genesis of Regional Growth in Europe. *Regional Studies*, 42(1), 51–67. doi: 10.1080/00343400701654186
- Rosenthal, S. S. & Strange, W. C. (2008). The attenuation of human capital spillovers. *Journal of Urban Economics*, 64(2), 373–389. doi: 10.1016/j.jue.2008.02.006
- Rusu, V. & Roman, A. (2017). Entrepreneurial Activity in the EU: An Empirical Evaluation of Its Determinants.

- Sustainability*, 9(10), 1679. doi: 10.3390/su9101679
- Rutten, R. (2017). Beyond proximities: The socio-spatial dynamics of knowledge creation. *Progress in Human Geography*, 41(2), 159–177. doi: 10.1177/0309132516629003
- Santarelli, E. & Vivarelli, M. (2007). Entrepreneurship and the process of firms' entry, survival and growth. *Industrial and Corporate Change*, 16(3), 455–488. doi: 10.1093/icc/dtm010
- Schumpeter, J. (1934). *The Theory of Economic Development*. Cambridge (MA): Harvard University Press.
- Skatteverket. (2018). *Kommunal och statlig inkomstskatt*. Hämtad från <https://www.skatteverket.se/omoss/varverksamhet/statistikochhistorik/skattpaarbete/kommunalochstatliginkomstskatt.4.3152d9ac158968eb8fd2a1d.html>
- Skatteverket. (2019). *Marginalskatt*. Hämtad från <https://www.skatteverket.se/privat/skatter/arbeteochinkomst/sabeskattasdinlon/marginalskatt.4.61589f801118cb2b7b280006375.html>
- Statistiska Centralbyrån. (2019). *Analysmetoder*. Hämtad från <https://www.scb.se/dokumentation/statistikguiden/trender-och-analyser/analysmetoder>
- Suri, T., Boozer, M. A., Ranis, G. & Stewart, F. (2011). Paths to Success: The Relationship Between Human Development and Economic Growth. *World Development*, 39(4), 506–522. doi: 10.1016/j.worlddev.2010.08.020
- Sveriges Kommuner och Landsting. (2019). *Ekonomirapporten* (forskningsrapport). Hämtad från <https://skl.se/download/18.7fdee1ba16dcb4999d646783/1571224925953/Ekonomirapporten-Oktober-2019.pdf>
- Tavakol, M. & Dennick, R. (2011). Making sense of Cronbach's alpha. *International Journal of Medical Education*, 2, 53–55. doi: 10.5116/ijme.4dfb.8dfd
- Tillväxtverket. (2016). *Åre*. Hämtad från <https://tillvaxtverket.se/om-tillvaxtverket/uppdrag/pagaende-uppdrag/avslutade-uppdrag/storre-avslutade-insatser/hallbar-destinationsutveckling/are.html>
- Van Stel, A. & Storey, D. (2004). The Link between Firm Births and Job Creation: Is there a Upas Tree Effect? *Regional Studies*, 38(8), 893–909. doi: 10.1080/0034340042000280929
- Vännman, K. (u. å.). *Regressionsanalys S0001m* (forskningsrapport). Luleå Tekniska Universitet.
- Wennberg, K. & Lindqvist, G. (2010). The effect of clusters on the survival and performance of new firms. *Small Business Economics*, 34(3), 221–241. doi: 10.1007/s11187-008-9123-0
- Westlund, H. & Adam, F. (2010). Social Capital and Economic Performance: A Meta-analysis of 65 Studies. *European Planning Studies*, 18(6), 893–919. doi: 10.1080/09654311003701431
- Westlund, H., Larsson, J. P. & Olsson, A. R. (2014). Start-ups and Local Entrepreneurial Social Capital in the Municipalities of Sweden. *Regional Studies*, 48(6), 974–994. doi: 10.1080/00343404.2013.865836
- Yu, X. (2008). Growth and degradation in the Orient's 'Las Vegas': issues of environment in Macau. *International Journal of Environmental Studies*, 65(5), 667–683. doi: 10.1080/00207230802239404

7 Bilagor

A Kod för avståndsformel

```
/**
function GOOGLEMAPS(start_address, end_address) {

    var mapObj = Maps.newDirectionFinder();
    mapObj .setRegion("SE")
    mapObj .setOrigin(start_address);
    mapObj .setDestination(end_address);
    var directions = mapObj.getDirections();
    Utilities.sleep(1000);

    var getTheLeg = directions["routes"][0]["legs"][0];

    var meters = getTheLeg["distance"]["value"];
    var km = meters / 1000;
    return km;
}
```

B Korrelationstabell

Tabell 4: Korrelationstabell

Variabel	Medel	StAv	N	InstF	FinF	KunF1	KunF2	KunF3	SocF1	SocF2	SocF3	Kon1	Kon2	Kon3
InstF	1,51	0,01	290	(0,940)										
FinF	0,5	0,22	290	-,27**	(0,990)									
KunF1	1,96	0,15	290	-,55**	,48**	(0,999)								
KunF2	0,42	0,14	290	,19**	-,45**	-,46**	(0,996)							
KunF3	1,76	0,5	290	,40**	-,27*	-,60**	,26**	-						
SocF1	0,52	0,19	290	,14*	,23**	,18**	-,15*	,01	(0,997)					
SocF2	0,57	0,03	290	-,20**	,07	,23**	-,07	-,17**	-,07	(0,983)				
SocF3	2,46	0,73	290	-,67**	,29**	,66**	-,22**	-,58**	-,14*	,21**	(0,999)			
Kon1	0,8	0,28	290	-,56**	,24**	,59**	-,27**	-,44**	,09	,19**	,59**	(0,993)		
Kon2	4,41	0,01	290	-,61**	,27**	,60**	-,13*	-,36**	,04	,18**	,62**	,58**	(0,985)	
Kon3	1,86	0,1	290	,71**	-,18**	-,59**	,13*	,46**	0,04	-,20**	-,73**	-,75**	-,72**	(0,996)

* $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, (Cronbach's Alfa)

C Kommundata

Tabell 5: Topp- och bottenlista över uppstartade företag, nettouppstart av företag samt genomsnittlig primärkommunal lön.

Uppstartade företag*			Nettouppstart*			Primärkommunal lön**		
Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data
1	Stockholm	14,536	1	Stockholm	13,346	1	Täby	29 283
2	Danderyd	12,073	2	Danderyd	11,345	2	Sollentuna	29 067
3	Åre	10,435	3	Åre	9,974	3	Nacka	29 025
4	Vaxholm	9,587	4	Vaxholm	8,796	4	Upplands Väsby	28 483
5	Solna	9,441	5	Lidingö	8,592	5	Vellinge	28 375
286	Boxholm	2,946	286	Hultsfred	2,697	286	Bjurholm	24 533
287	Finspång	2,885	287	Finspång	2,650	287	Dorotea	24 533
288	Oxelösund	2,869	288	Oxelösund	2,577	288	Hofors	24 533
289	Munkfors	2,826	289	Degerfors	2,361	289	Söderhamn	24 367
290	Degerfors	2,653	290	Munkfors	2,318	290	Ockelbo	24 167
99	Luleå	5,183	91	Luleå	4,871	110	Luleå	26 000

Samtliga data är genomsnitt från 2007-2018; *= (/1000 inv); **=SEK

Tabell 6: Topp- och bottenlista över andel utkontraktering, antal primärkommunalt anställda samt antal bankanställda.

Utkontraktering**			Primärkommunalt anställda*			Bankanställda*		
Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data
1	Täby	45,656	1	Vännäs	116,899	1	Sundbyberg	32,192
2	Solna	40,200	2	Vilhelmina	114,748	2	Stockholm	19,308
3	Upplands-Bro	37,411	3	Lycksele	113,551	3	Solna	16,655
4	Vellinge	33,622	4	Arvidsjaur	112,141	4	Östersund	10,879
5	Österåker	32,033	5	Dorotea	111,168	5	Sundsvall	10,803
286	Skinnskatteberg	2,356	286	Sollentuna	36,061	286	Karlsborg	0,878
287	Arvidsjaur	2,278	287	Norrtälje	32,590	287	Hammarö	0,817
288	Vara	1,800	288	Täby	31,245	288	Töreboda	0,806
289	Degerfors	1,600	289	Vellinge	29,351	289	Surahammar	0,775
290	Sölvesborg	1,367	290	Solna	27,046	290	Degerfors	0,574
157	Luleå	6,022	109	Luleå	79,130	14	Luleå	6,992

* = (/1000 inv) ; ** = (% av verksamhetskostnad); Utkontraktering och primärkommunalt anställda från 2010-2018; Bankanställda från 2014-2017

Tabell 7: Topp- och bottenlista över antal högutbildade, antal föreningar och specialiseringsindex.

Antal högutbildade*			Antal föreningar*			Specialiseringsindex**		
Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data
1	Danderyd	277,082	1	Åre	27,543	1	Oxelösund	0,908
2	Lund	270,735	2	Malung-Sälen	14,968	2	Gnosjö	0,883
3	Solna	248,278	3	Härjedalen	11,075	3	Götene	0,803
4	Lidingö	236,196	4	Stockholm	10,586	4	Olofström	0,789
5	Stockholm	234,770	5	Älvdalen	9,912	5	Uppvidinge	0,772
286	Eda	52,285	286	Bollebygd	1,391	286	Växjö	0,144
287	Filipstad	52,202	287	Essunga	1,362	287	Norrköping	0,144
288	Laxå	51,988	288	Habo	1,348	288	Jönköping	0,144
289	Bjuv	51,736	289	Ovanåker	1,064	289	Linköping	0,138
290	Munkfors	51,404	290	Lekeberg	0,634	290	Västerås	0,116
25	Luleå	154,348	78	Luleå	4,161	285	Luleå	0,147

* = (/1000 inv) ; ** = (index 0-2); Antal högutbildade från 2006-2018; Antal föreningar från 2015-2017; Specialiseringsindex från 2010-2017

Tabell 8: Topp- och bottenlista över skattesats, uppfattning om företagande samt befolkningsdensitet.

Inkomstskatt*			Uppfattning om företagande**			Befolkningsdensitet***		
Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data	Placering	Ort	Data
1	Dals-Ed	34,371	1	Vaxholm	4,596	1	Sundbyberg	4874,883
2	Ragunda	34,235	2	Danderyd	4,562	2	Stockholm	4716,150
3	Sollefteå	34,175	3	Gnosjö	4,408	3	Solna	3738,433
4	Dorotea	34,169	4	Habo	4,398	4	Malmö	1985,575
5	Härnösand	34,125	5	Lessebo	4,395	5	Lidingö	1466,375
286	Örkelljunga	29,442	286	Årjäng	3,229	286	Pajala	0,800
287	Danderyd	29,435	287	Hällefors	3,214	287	Åsele	0,708
288	Solna	29,247	288	Kiruna	3,202	288	Sorsele	0,350
289	Kävlinge	29,076	289	Överkalix	3,180	289	Jokkmokk	0,292
290	Vellinge	29,066	290	Övertorneå	3,147	290	Arjeplog	0,200
120	Luleå	32,886	79	Luleå	3,933	118	Luleå	35,883

* = (%); ** = (skala 1-6); *** = (invånare/km²); Skattesatser från 2007-2019; Uppfattning från 2002-2018; Befolkningsdensitet från 2007-2018

Tabell 9: Kommuner med längst avstånd till närmaste universitet.

Längst avstånd till universitet*	
Kiruna	343,4
Storuman	305,1
Åre	284,6
Krokom	278,4
Älvdalen	270,8

* = (km)